

Scenariusz zajęć z wykorzystaniem strategii kształcenia wyprzedzającego Temat: LUDOWE OBRZĘDY WESELNE Z SZAMOTUŁ I OKOLIC

Autor:

Małgorzata Jagiełłowicz

WPROWADZENIE

Kultura ludowa to nasze dziedzictwo narodowe i regionalne, przekazywane z pokolenia na pokolenie, podtrzymujące pamięć o tradycjach, obrzędach, strojach i gwarze regionu. Od ponad 70 lat Zespół Folklorystyczny „Szamotuły” dba o utrwalanie wartości kulturowych wykształconych w regionie i wykorzystanie ich dla dobra miejscowych społeczności. Charakterystyczną wizytówką regionu Szamotulskiego jest bogata kultura ludowa, pielęgnowana i prezentowana na całym świecie od 1932 roku podczas widowiska obrzędowego „Wesele Szamotulskie”. Charakterystyczne stroje, przyśpiewki, tańce, gwara i obrzędy stały się - dla mieszkańców Ziemi Szamotulskiej - symbolem kultury rodzimej i narodowej, świadczącej niegdyś o przywiązaniu do polskości. Scenariusz ten powstał w celu poznania i propagowania kultury ludowej tego regionu.

CELE

1. Poznanie kultury ludowej na przykładzie dawnych obrzędów z Szamotuł i okolic.
2. Poznanie tworzenia się kulturowej tożsamości poprzez przekazywanie tradycji, zwyczajów i obrzędów, tworzących wypełnienie krajobrazu kulturowego regionu szamotulskiego.
3. Rozwijanie umiejętności odczytywania i analizowania informacji zawartej w tekstach, zdjęciach i obrazach.
4. Wykonanie ulotki dotyczącej szamotulskich obrzędów weselnych z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych.
5. Stworzenie ogólnodostępnej bazy pytań i testu wiedzy, dotyczącego folkloru szamotulskiego, na przykładzie widowiska obrzędowego „Wesele Szamotulskie”.

MATERIAŁY

Komputer z dostępem do Internetu, tablety lub smartphony z dostępem do Internetu, (opcjonalnie) zainstalowana aplikacja- skaner kodów QR, materiały pomocnicze (filmy, fotografie, teksty), pendrive.

CZAS REALIZACJI:

Etap 1 - 90 min

Etap 2 - 45 min

Etap 3 - 45 min

PRZEBIEG ZAJĘĆ

<p>CEL: wzbudzenie zainteresowania, aktywizacja posiadanej wiedzy i doświadczeń, czytanie niematerialnego krajobrazu kulturowego.</p>	<p>ETAP 1 AKTYWACJA (działania w środowisku cyfrowym i w klasie).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do tematu. 2. Poznanie podstawowych pojęć związanych z tematem np.: kultura ludowa, obrzędy, tradycje, zwyczaje, gwara, folklor, niematerialne dziedzictwo kulturowe. 3. Prezentacja etapów strategii kształcenia wyprzedzającego. 4. Zebranie podstawowych informacji o obrzędach, strojach i gwarze regionu szamotulskiego. 5. Dokonanie analizy stroju szamotulskiego. 6. Analiza tekstu źródłowego- fragmentów scenariusza „Wesele Szamotulskie” 7. Analiza fragmentów nagrania „Wesela Szamotulskiego” z 2015 r. 8. Analiza fotografii z widowiska obrzędowego. 5. Dokonanie analizy obrazów Mariana Schwartza ze zbiorów Muzeum Zamek Górków w Szamotułach
<p>Zasady strategii kształcenia wyprzedzającego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie wiedzy wcześniej poznanej i poszukiwanie odniesień. Dzięki temu lepiej przyswajamy nową wiedzę i łatwiej zapamiętujemy. 2. Samodzielne wyszukiwanie i pogłębianie wiadomości z różnych źródeł. Książki, artykuły, Internet, dostępne materiały, wydrukowane zdjęcia, grafiki itd. 3. Porządkowanie, przetwarzanie i systematyzowanie własnej wiedzy.
<p>Podstawowe pojęcia</p>	<p>Co już wiem?</p> <p>Nauczyciel wybiera jedno z proponowanych zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zadanie 1- załącznik nr 1 - Łączenie w pary definicji z pojęciami. - Zadanie 2 - załącznik nr 2 - Mapa myśli-skojarzenia.
<p>Wprowadzenie</p>	<p>Nauczyciel wyjaśnia krótko czym jest niematerialne dziedzictwo kulturowe, kultura ludowa i objaśnia jej kluczowe elementy. Przedstawia widowisko „Wesele Szamotulskie” jako dziedzictwo kulturowe, podtrzymujące pamięć o obrzędach, stroju, gwarze kultywowanej w przeszłości.</p> <p>Załącznik nr 3</p>

<p>Warsztat poszukiwania informacji</p> <p>Wkład własny ucznia</p>	<p>Załącznik nr 4 Instrukcja wyszukiwania informacji.</p> <p>Zadanie Nr 3 Na podstawie dostępnych źródeł (książki, artykuły, Internet) zbierz podstawowe informacje o folklorze regionu szamotulskiego: stroju, gwarze, tańcach, obrzędach i obyczajach. Podział na 4 grupy (Pytania – załącznik nr 5 wraz z wykazem literatury)</p>
<p>Warsztat badacza kultury ludowej Cz. 1 Odkrywanie niematerialnego krajobrazu kulturowego</p>	<p><u>Warsztat historyka:</u> - Przeanalizuj tekst dotyczący stroju szamotulskiego (załącznik nr 6. Tekst może też być czytany przez nauczyciela) - Przeanalizuj wygląd strojów szamotulskich na grafikach 1-4 (załącznik nr 7)</p> <p>Wykonaj zadanie nr 4. Karta pracy- strój szamotulski. (Załącznik nr 9)</p> <p><u>Warsztat historyka</u> - przeanalizuj fragmenty z „, Wesela Szamotulskiego- regionalne widowisko sceniczne w IV obrazach” - scenariusz Władysława Frąckowiaka, wystawione po raz pierwszy 1932 roku (nauczyciel może zachęcić uczniów do przeczytania na głos, z podziałem na role). - podkreśl słowa o nieznanym znaczeniu i pisowni - wykorzystując zdobytą wiedzę opowiedz czym jest gwara</p> <p>Załącznik nr 10</p> <p>- obejrzyj fragmenty widowiska obrzędowego na serwisie youtube.com. Wpisz w wyszukiwarkę „Wesele Szamotulskie – Baborówko 2015”. Oglądaj od 27 minuty. Śledź wraz z aktorami fragmenty scenariusza.</p> <p>(można zaproponować obejrzenie całego spektaklu)</p> <p><u>Warsztat historyka:</u> - dokonaj analizy zdjęć obrazów Mariana Schwartza przedstawiające obrzędy wesela na ziemiach szamotulskich. Dopasuj nazwy dawnych elementów tradycyjnego wesela do zdjęć. Załącznik nr 11.</p> <p>Korzystając ze zdobytej wiedzy i dostępnych materiałów wykonaj zadanie nr 5- kartę pracy. Załącznik nr 12</p>

<p>CEL Selekcjonowanie, analiza, porównywanie informacji oraz przetwarzanie i nadawanie im nowej formy.</p>	<p>ETAP II PRZETWARZANIE (Środowisko cyfrowe) Zadanie nr 5 do wyboru: - stworzenie ulotki z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych (np. www.canva.pl) zawierającej poznane i wyszukane informacje dotyczące „Wesela Szamotulskiego” . - stworzenie testu wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Szamotuł, w tym obrzędów weselnych, dla pozostałych uczniów z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych (np. www.quizizz.com lub www.kahoot.com). Test powinien kłaść się z co najmniej 12 pytań.</p>
	<p>ETAP III SYSTEMATYZACJA (zajęcia w klasie)</p> <p>Rekapitulacja - Nauczyciel przygotowuje listę pytań sprawdzających wiedzę ucznia w zakresie tematu.</p> <p>Lub uczniowie rozwiązują stworzony przez uczestników lekcji test - rozwiązując na komputerach, tabletach lub smartfonach.</p> <p>Prezentacja zadania - uczniowie prezentują ulotkę lub test.</p> <p>Ocena koleżeńska (wg karty oceny).</p> <p>Ewaluacja (dyskusja, omówienie trudności w tworzeniu zadania, słabe i mocne strony - gadająca ściana - uczniowie zapisują swoje uwagi na kartkach samoprzylepnych i umieszczają na tablicy).</p>

Załącznik nr 1

PODSTAWOWE POJĘCIA.

Rozsypanka - łączenie w pary. Należy wyciąć każdy element układanki.

Instrukcja dla ucznia: Połącz definicje z właściwymi pojęciami.

Możesz to zadanie wykonać również używając aplikacji

learningapp.com kopiując adres:

<https://learningapps.org/watch?v=ppyp1jdka23>

lub zeskanować kod QR

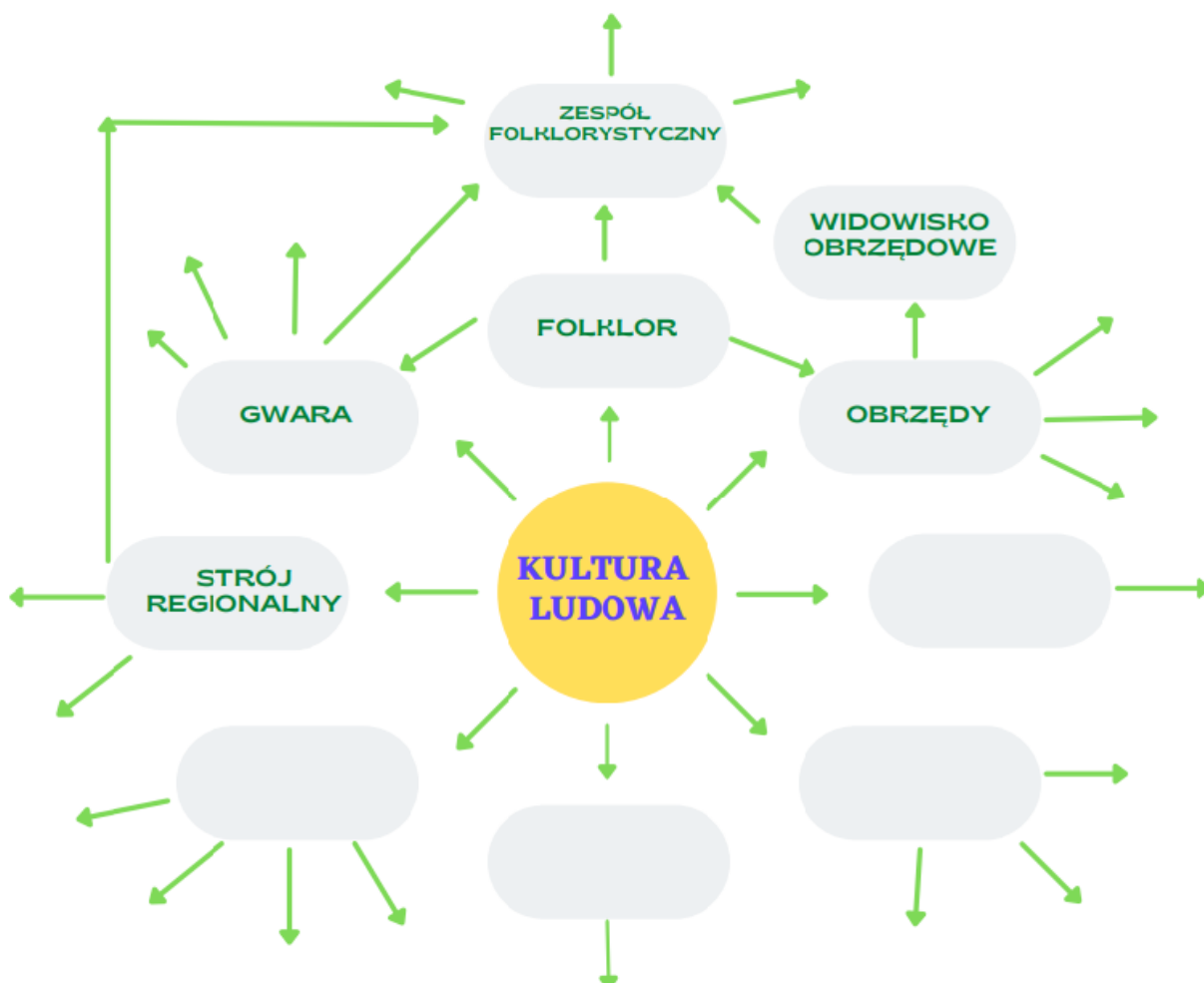
Kultura ludowa	W najogólniejszym sensie kultura niższych warstw społeczeństwa; w węższym rozumieniu: 1) suma wytworów ukształtowanych w ramach wiejskiej społeczności lokalnej; 2) zbiór wzorów, norm i wartości rozwiniętych przez warstwę chłopską; 3) najprostszy najbardziej pierwotny model kultury. W ramach europejskiej tradycji intelektualnej kultura ludowa jest utożsamiana z kulturą chłopską
Folklor	Zwyczaje, obrzędy i wierzenia, wraz z kulturą artystyczną, obejmującą literaturę ustną (podania, legendy, bajki), muzykę i taniec.
Obrzędy	Ogół praktyk religijnych i świeckich o charakterze publicznym, stanowiących zasadniczy składnik każdej społeczności.
Widowisko obrzędowe	Spektakl teatralno-muzyczny, przedstawiający obrzędy religijne, uwzględniający kulturę, stroje, muzykę i gwarę danego regionu.
Zespół folklorystyczny	Zespół muzyczny odwołujący się do tradycji polskiej (regionalnej) muzyki i tańca ludowego.
Region szamotulski	Region Polski, znajdujący się na północny zachód od Poznania - od 24-64 km od stolicy Wielkopolski, na wysoczyźnie Poznańskiej, w dorzeczu rzeki Warty. Obejmuje takie gminy jak: Szamotuły, Kaźmierz, Obrzycko, Duszniki, Ostroróg, Pniewy, Wronki.
Strój regionalny	Ubiór wyrażający tożsamość kulturową ludności danej grupy etnograficznej. Strój reprezentował status socjalny, społeczny, małżeński lub religijny. Najczęściej spotykany w dwóch odmianach - codziennej i odświętnej.
Gwara ludowa	Terytorialna odmiana języka narodowego. Mowa ludności wiejskiej jakiegoś obszaru.

Załącznik nr 2

MAPA MYŚLI.

Instrukcja dla ucznia/ uczniów (praca w parach lub grupach):

Zastanów się, z czym kojarzą Ci się podane hasła. Wypełnij mapę myśli, korzystając z posiadanej już wiedzy- twórz własne skojarzenia, hasła, symbole, rysunki itd.

Załącznik nr 3 Wprowadzenie.

Kultura ludowa to kultura niższych warstw społeczeństw narodowych istniejąca od średniowiecza aż do połowy XX wieku, kiedy zakończył się proces jej stopniowego zaniku. W węższym znaczeniu pojęcie to oznacza sumę wytworów wiejskich społeczności lokalnych.

Kultura ludowa, w odróżnieniu od kultury elitarnej, wykazuje zróżnicowanie regionalne, co jest następstwem izolacji przestrzennej w jakiej znajdowały się lokalne wspólnoty.

Kulturą ludową nazwiemy więc wszystkie **wartości niematerialne** danego regionu, a więc:

- wydarzenia, miejsca historyczne, zdarzenia ważne w skali lokalnej, regionalnej i ogólnokrajowej,
- miejsca związane z wybitnymi postaciami historycznymi – osoby ważne dla regionu i kraju,
- nazwy historyczne – notuje się tradycyjne nazwy miejscowe (istniejące, a także te, które zniknęły) – miast, wsi, dzielnic, ulic, placów, cmentarzy, parków, ogrodów, mostów, fabryk,
- dzieła muzyki, literatury, filozofii itp. – wpisuje się tu dzieła powstałe w danej miejscowości, stworzone przez żyjącego tu twórcę (dawnego czy współczesnego) lub przebywającego w niej przez jakiś czas, jeżeli jest to wystarczająco potwierdzone w źródłach,
- tradycje – ma za zadanie przedstawienie tradycji (np.: strój, charakter budownictwa, elementy zdobnictwa, zwyczaje, obrzędy itp.) które mają znaczenie dla tożsamości kulturowej,
- uroczystości i ceremonie mające miejsce w danej miejscowości, powtarzające się (dawniej czy obecnie) cyklicznie i mające znaczenie dla tożsamości kulturowej lokalnej,
- wierzenia, legendy, bajki, objawienia,
- powszechne w danej miejscowości tradycyjne umiejętności i zajęcia ludności, które miały i mają wpływ na życie społeczności lokalnej,
- znaki, symbole danej społeczności.

Przyjrzymy się dziś bliżej kulturze ludowej Ziemi Szamotulskiej- regionu położonego w Wielkopolsce, u dorzecza rzeki Warty, w odległości około 30 km od Poznania ze stolicą w Szamotułach.

W tym liczącym ponad osiemnaście tysięcy mieszkańców mieście, działa uhonorowany wieloma nagrodami - Zespół Folklorystyczny „Szamotuły”, który dba o zachowanie i utrwalanie folkloru szamotulskiego w najczystszej formie. Jednym z dziedzictw kulturalnych regionu szamotulskiego jest widowisko obrzędowe - „Wesele Szamotulskie”, które od 1932 roku jest wystawiane przez tancerzy zespołu folklorystycznego. W 2017 roku „Tradycje weselne z Szamotuł i okolic” zostały wpisane na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Scenariusz przedstawienia napisał Władysław Frąckowiak, melodie zebrał Stanisław Zgaiński, przygotowaniem materiałów i tańców zajmowała się Stanisława Koputowa.

Fragment z książki „Wesele Szamotulskie” wydanej przez Szamotulski Ośrodek Kultury:

„Wesele Szamotulskie” to widowisko w IV aktach.

- Zmówiny,
- Wyjazd do kościoła,
- Przed dworem,
- Wesele.

Na jego treść składają się wszystkie najważniejsze elementy tradycyjnych zaślubin. Najpierw są więc zmówiny, czyli spotkanie przedstawicieli dwóch rodzin, w czasie którego uzgadnia się sprawy dotyczące zawarcia małżeństwa: posag, termin ślubu i szczegóły wesela. Biorą w nich udział Rodzice Panny Młodej oraz Faktor (pośrednik), reprezentujący Pana Młodego. Następnie w domu Panny Młodej odbywają się przygotowania do wyjazdu do kościoła, przemawia Drużba (starosta weselny), a Rodzice błogosławią młodych. Po ślubie wszyscy wracają do domu Panny Młodej, Rodzice witają Młodą Parę chlebem i solą. W końcu następuje właściwa uczta weselna z oczepinami i zabawą do białego rana.

W trakcie opartego na tradycyjnym obrzędzie widowiska prezentowane są typowe regionalne przyśpiewki i tańce, do których przygrywa autentyczna kapela ludowa z maryną - instrumentem basowym o charakterystycznej budowie, spotykanym wyłącznie w regionie szamotulskim. Cechą szczególną obrzędu i zarazem widowiska jest także strój szamotulski z jego bogactwem i różnorodnością, widoczną między innymi w zróżnicowaniu strojów panien i mężatek. Są też elementy ubioru typowe dla ślubu i wesela: wieńce weselne i czepki, przybrania stroju wstążkami, gałązkami mirtu i rozmarynu.

Załącznik nr 4 Jak szukać informacji? Strategia w 4 krokach

SZUKAJ SZUKANIA

JAK SZUKAĆ INFORMACJI? STRATEGIA W 4 KROKACH

1. ZDEFINIUJ PROBLEM

Odpowiedz szczerze na pytanie: co chcesz znaleźć?
Jaki problem chcesz rozwiązać? Jakiej informacji Ci
brakuje? Jakie zagadnienie chcesz wyjaśnić?

2. OKREŚL TYP INFORMACJI

fakt, opinia, pomysł, badanie, praca naukowa, dane
statystyczne, artykuł prasowy, wpis specjalistyczny,
definicja, dane szczegółowe

**JESZCZE DWA KROKI PRZED TOBĄ.
INFORMACJA DOSKONAŁA JEST NA WYCIĄgniĘCIE RĘKI.**

3. WYBIERZ FORMĘ INFORMACJI

tekst, grafika, obraz, dokument, tutorial, film,
prezentacja, podcast, wywiad, infografika, audycja, liczby,
surowe dane

4. WYELIMINUJ NIEPOTRZEBNE

usuń słowa, których nie potrzebujesz bądź wyeliminuj
domeny, z których wyniki nie są potrzebne; użyj operatora
"-" lub "-site:"

WIĘCEJ TRIKÓW NA WWW.SZUKASZUKANIA.PL

Źródło: <https://www.szukaszukania.pl/2019/06/05/jak-szukac-informacji-infografika/>

Załącznik nr 5

Pytania pomocnicze:

- Kiedy i gdzie po raz pierwszy wystawiono „Wesele Szamotulskie”?
- Kim byli twórcy „Wesela Szamotulskiego”?
- Jak wygląda ludowy strój szamotulski? Czym różni się strój panienki od stroju zamężnej kobiety? Czym różni się strój kawalera od stroju gospodarza?
- Dlaczego Państwa Młodych witano chlebem i solą?
- Czym do ślubu jechali Państwo Młodzi?
- Jaką rolę, podczas wesela pełnił Faktór, a jaką starosta weselny?
- Co ma na myśli Szamotulanin mówiąc o marynie?
- Czym się charakteryzował strój Pana Młodego, a czym Panny Młodej?
- Po czym można było poznać wśród biesiadników Drużbę?

Wykaz literatury i stron internetowych:

- Album Wesele Szamotulskie, Szamotyły 2016, wydawca Szamotulski Ośrodek Kultury
- Księga pamiątkowa Akademii Koła Szamotulan. Wesele Szamotulskie. Regionalne widowisko sceniczne w IV obrazach, Szamotyły 1934.
- Wielkopolski folklor taneczny. Ziemia szamotulska, Bobrowska Mirosława, Budzik Kazimierz 2007.

- <http://www.folkloreszamotuly.pl/>
- <https://folklor.pl/kostiumy/stroj-szamotulski/>
- <http://regionyszamotulski.pl/wesele-szamotulskie/>
- <http://regionyszamotulski.pl/stroj-regionalny/>
- nagranie „Wesela szamotulskiego” dostępne w serwisie youtube.com

Załącznik nr 6

Tekst źródłowy. Strój szamotulski

Jeszcze pod koniec XIX i na początku XX wieku strój ludowy stanowił rodzaj legitymacji społecznej określając wiek posiadacza, jego stan cywilny, pochodzenie społeczne oraz stan zamożności. Obecnie utracił już swoje bezpośrednie funkcje społeczne, świadcząc tylko o pielęgnowaniu tradycji i odrębności tego regionu.

W szamotulskim stroju ludowym należy odróżnić ubiór codzienny od stroju świątecznego. Ubiory codzienne, zarówno kobiece i męskie, nie posiadały elementów charakterystycznych. Strój świąteczny natomiast był bardzo bogaty.

Mężczyźni nosili czarne kapelusze opasane czarną wstęgą. Za wstęgę zatykano pióro. Białe koszule były na kołnierzykach zdobione haftem. Na szyi związywano zielone, jedwabne chustki. Podszyjnik zwany również “bindką” lub “lackiem”, był wykonany z czarnego materiału i haftowany w kolorowe serca w różnych wariantach. Białe spodnie bez rozporka zapinane na guziki po bokach wpuszczano w buty z cholewami tzw. “kropusy”. Zakładali je kawalerowie w odświętne dni, były one wykonane z bydlęcej skóry. Buty tego rodzaju musiały mieć w kostce tzw. “harmonijkę”, z co najmniej ośmioma fałdami. Na koszuli noszono “jakę” wykonaną z czerwonego sukna. “Jaka” sięgała bioder częściowo je zakrywając. Charakterystycznym elementem odróżniającym kawalera od mężczyzny żonatego, oprócz “kropusów” rzecz jasna, był “kaftan”, wykonany z czarnego sukna, bez rękawów, podbity czerwoną flanelą, sięgający do kolan. Zakładano go bezpośrednio na czerwoną “jakę”. Jego ozdobą były 24 mosiężne guziki, których nigdy nie zapinano. “Kaftan” był ulubionym strojem wierzchnim kawalerki. Mężczyźni dojrzalsi nosili z reguły “katanę” była ona dłuższa, sięgała do samych kostek i miała rękawy. Nieodłącznym elementem stroju kawalera szamotulskiego na zabawie, w kościele lub na targu była laska własnej roboty tak zwana “lola” wykonana z drewna wiśniowego lub dębowego.

Kobięcy strój świąteczny prezentował się równie okazale. Kobiety na głowie nosiły bogato zdobiony we wzory roślinne czepek “tiulowy” wiązany pod szyją. Czepek mężatki był bardziej okazały niż panny. Czepek kobiety zamężnej oprócz charakterystycznych “tiulek” był dodatkowo wzbogacony o kolorową jedwabną chustę zwiniętą w cienki wałek, tzw. “jedwabnicę”. Zarówno mężatki jak i panny nosiły białą koszulę, z delikatnego płótna z dodatkiem tzw. “gorsików”, czyli kołnierzyków, wykonanych z płótna, batystu, koronek lub tiulu z dekorowanymi haftami. Na koszulę panny zakładały tzw. “sznurówkę”, czyli rodzaj obcisłego gorsetu, szytego z kolorowego płócienka koloru niebieskiego, błękitnego lub seledynowego. Generalnie strój mężatki odróżniał się od panieńskiego mniejszą jaskrawością kolorów. Mężatki z zasady raczej nie nosiły koralu. Ubiór wierzchni stanowiły wszelkiego rodzaju bluzki. Jedną z nich była “jaczka”, uszyta najczęściej z tego samego materiału co wierzchnie “spódniki”, inną był “spencerek” uszyty z czarnego aksamitu w drobne kwiatki. Wyjątkowo uroczystym ubiorem był tzw. “rurok”. Uszyty z czarnego sukna miał na plecach fałdy układające się w jakby rurki - stąd jego nazwa. Rurok przylegał ściśle do figury i sięgał do bioder. Zarówno mężatki, jak i panny nosiły czarne pończochy.

W dni świąteczne panny nosiły trzy spódnice zakładane jedna na drugą zwane “spódnikami”. Pierwsza “piekielnica”, czerwona haftowana czarnymi nićmi w motywy roślinne. Na nią zakładano drugi, batystowy w białe, wypukłe desenie. Trzecim z kolei był tzw. “spódnik wierzchni” zazwyczaj biały w drobne kolorowe kwiatki, szerszy od pozostałych. Obuwie kobiece to trzewiki “szadronowe”, półwysokie wykonane z czarnego, nieprzemakalnego materiału. Podeszwy i obcasy wykonane były ze skóry, noski i boki zdobiono czarnym lakierem. Buty panieńskie były niskie, bez cholewki, z przodu miały zapinany na guziczek pasek.

Załącznik nr 7

Grafika- stroje szamotulskie.

Źródło: Album Wesele Szamotulskie , Szamotyły 2016, wydawca Szamotulski Ośrodek Kultury

1. Strój szamotulski- strój mężatki.

Grafika 2. Strój szamotulski- strój panny.

Strój panienki

- 1 - niskie buty (trzewiki), 2 - czarne rajstopy, 3 - biały spódnik wierzchni
4 - fartuszek (zapaska), 5 - koszula odświętna, 6 - sznurówka odświętna
7 - czerwone korale, 8 - tiulowy gorsik (kryza), 9 - czepek panieński,
10 - wiwatka, 11 - kokarda

Grafika 3. Strój szamotulski- strój gospodarza.

Grafika 4. Strój szamotulski- strój kawalera.

Załącznik nr 8 Fotografie członków Zespołu folklorystycznego „Szamotuły”

Fotografia 1. Tradycyjne stroje regiony szamotulskiego.

Źródło- Muzeum Zamek Górków w Szamotułach. <http://regionszamotulski.pl/stroj-regionalny/>

Fotografia 2 Inscenizacja „Wesela Szamotulskiego”

Źródło: <http://www.foklorszamotuly.pl/galeria/>

Fotografia 3. Aktorzy „Wesela Szamotulskiego” po spektaklu

Źródło: <http://www.foklorszamotuly.pl/galeria/>

Fotografie 4- 9 „Wesele Szamotulskie” w wykonaniu Zespołu folklorystycznego „Szamotuly” . Baborówko 2015

Źródło: <http://www.foklorszamotuly.pl/galeria/>

TOMASZ KORYŁ

TOMASZ KORYŁ

Załącznik nr 9

Karta pracy: strój szamotulski

Możesz to zadanie wykonać wchodząc na stronę:

<https://learningapps.org/watch?v=pyvf5modc23>

Lub zeskanować kod QR

Polecenie dla ucznia: podpisz elementy stroju szamotulskiego.

Wskaż strój noszony przez panny i kawalerów oraz te noszone przez osoby po zawarciu związku małżeńskiego.

Trzewiki, spódnik wierzchni, zapaska, koszula odświętna, sznurówka odświętna, czerwone korale, kryza, czepek, wiwatka, wysokie buty, białe spodnie, kaftan bez rękawów, jaka, jedwabica, kapelusz

Możesz to zadanie wykonać wchodząc na stronę:
<https://learningapps.org/watch?v=pewk50go523>

Lub zeskanować kod QR

Polecenie dla ucznia: podpisz elementy stroju szamotulskiego.
Wskaż strój noszony przez panny i kawalerów oraz te noszone przez osoby po zawarciu związku małżeńskiego.

Wysokie buty, trzewiki, białe spodnie, katana, jaka, jedwabnica- bindka, kapelusz, spódnik welniok, zapaska, wiwatka, kabat- rurok, gorsik, korle, czepek opasany jedwabnicą

Załącznik nr 10

Fragment „Wesela Szamotulskiego” Władysława Frąckowiaka

Polecenie dla ucznia:

1. Przeczytaj fragment scenariusza. Podkreśl słowa o nieznanym Ci znaczeniu i pisowni.
2. Na platformie youtube.com znajdź nagranie „Wesele Szamotulskie- Baborówko 2018”. Oglądaj widowisko od 27 minuty. Możesz również zeskanować kod QR- przekieruje Cię on na szukaną stronę.
3. Śledź przeczytany tekst wraz z aktorami.
4. Na podstawie zdobytej wiedzy określ, czym jest gwara.

Scena 3 (...)

MATKA (podchodząc do Młodej Pary): Witom wos dziotki kochane tym chlebem i solą, aby wom nigdy w chałupie soli i chleba nie zabrakło. niech wos Ponjezus i Matka Nojśwyintszo majom w swojij opiece. (ze wzrusenia płacze i łyzy fartuchem ociera).

FAKTÓR: Ale mój Jonek gracko się spisoł. Jak grzmotnoł cepami o ziemie, tak je zaroz pochlustoł w kawołki. Bydzie mu tyż żyto sypało. (zwracając się do Młodej Pary): Niech wom powińszuje, w mojim imiyniu - i wszystkich weselników:

**by wom się zawsze szczyńścilo,
by nic wom nie brakowało,
żboże zawsze obrodziło,
bydło się wom chowało.
Życzę wom złota beczkę,
siydym chłopoków i córeczkę.**

DRUŻBA: Wawrzynie kochany. Godocie Wyrszami, jakbyście byli, jak to się mówi, poetą. (do orkiestry, biorąc w rękę butelkę) Hej, muzyka! A zagrać mi wiwata! (śpiewa przed orkiestrą)

FAKTÓR: Jak byłym młedszy, to tyż tak hulołym; dzisiaj za stare lata. Ale lubię patrzeć i cudować, jak młodzi se wiwata, abo przodka wyskoczom na jednyj nodze (do Drużby): Dobrze tańczysz.

DRUŻBA: Dziękuję wom ojczy, żeście mnie pochwolili. Napijmy się jednego. (nalewa kieliszek, pije z Faktorem) Hej, napijmy się wszyscy, bo dziś Kasi wesele (ogólny poczęstunek)

DRUŻBINA (częstuje wszystkich weselników plackami i kołaczami)

Załącznik nr 11

Zdjęcia obrazów Mariana Schwartza wystawionych w Muzeum Zamek Grórków w Szamotułach.

Polecenie dla ucznia:

Przeanalizuj zdjęcia obrazów przedstawiających tradycyjne obrzędy weselne na terenie Ziemi Szamotulskiej i zastanów się, co przedstawiają. Korzystając ze zdobytej już wiedzy dopasuj nazwy zwyczajów weselnych do ilustracji.

TRADYCYJNE TAŃCE, ZMÓWINY, BŁOGOSŁAWIEŃSTWO RODZICÓW, PRZEJAZD Z KOŚCIOŁA, OCZEPINY- ZMIANA CZEPKA

Załącznik nr 12

Karta pracy- podsumowanie

Polecenie dla ucznia:

Korzystając ze zdobytej wiedzy (możesz wykorzystać zdjęcia), odpowiedz na pytanie:

1. Jakie elementy występowały dawniej podczas obrzędu wesela na Ziemi Szamotulskiej?

Elementy wesela:	Czy występują w widowisku?
zmówiny	
błogosławieństwo Rodziców	
odwiedziny dworu	
łamanie cepa przez Pana Młodego	
przywitanie Państwa Młodych chlebem i solą	
życzenia	
toasty i wiwaty	
biesiada- jedzenie i picie	
weselnicy przebierają się za różne postacie- dziady i Żydów	
obmycie rąk w misy	
zbieranie pieniędzy przez drużny na czepek Panny Młodej	
oczepiny	
zmiana stroju Panny Młodej na trój męzatkę	
taniec Pana Młodego z każdym obecnym na weselu mężczyzną	
wetknięcie do kapelusza Pana Młodego gęsiego pióra	
wprowadzenie ukrytej pod prześcieradłem Panny Młodej	
tańce	

2. Jakie elementy wesela przetrwały do dnia dzisiejszego?